



## **314**

### **Besluit van 1 juni 1993, houdende Warenwetbesluit Uitvoer van waren**

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 15 juni 1992, nr. VVP/L-U-921386, gedaan in overeenstemming met Onze Minister van Economische Zaken en de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;

Gelet op artikel 1, vijfde lid, van de Warenwet (Stb. 1988, 360);

Gezien het advies van de Adviescommissie Warenwet (advies van 22 maart 1990, nr. 14169/035);

De Raad van State gehoord (advies van 3 maart 1993, nr. W13.92.0263);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 18 mei 1993, nr. DGVgz/VVP/L 93836, uitgebracht in overeenstemming met Onze voornoemde Minister en Staatssecretaris;

Hebben goedgevonden en verstaan:

#### **Artikel 1**

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. waren: andere waren dan die waarop de in artikel II, eerste lid, van de Wijzigingswet 1988 Warenwet (Stb. 358) bedoelde besluiten van toepassing zijn;
- b. uitvoer: het buiten Nederlands grondgebied brengen van waren;
- c. samenstelling: het geheel van kenmerkende ingrediënten of kenmerkende onderdelen van waren.

#### **Artikel 2**

De krachtens de artikelen 4 tot en met 9 van de Warenwet (Stb. 1988, 360) gestelde voorschriften zijn niet van toepassing ten aanzien van waren die kennelijk bestemd zijn voor uitvoer:

- a. voor zover ten aanzien van die waren voorschriften zijn gesteld krachtens de Landbouwkwaliteitswet, die betrekking hebben op een onderwerp waarin ook krachtens de Warenwet is voorzien; of
- b. voor zover ten aanzien van waren voorschriften van toepassing zijn welke zijn gesteld in:
  - 1°. de Regeling uitvoer vers vlees 1985;
  - 2°. de Regeling uitvoer vleesprodukten 1979; of

3°. de Regeling keuring en handelsverkeer vers vlees pluimvee 1985; die betrekking hebben op een onderwerp waarin ook krachtens de Warenwet is voorzien; of

c. voor zover die waren voldoen aan door het land van bestemming ter zake gestelde specifieke voorschriften, dan wel aan ter zake welbepaalde internationale regelingen, aan de totstandkoming waarvan de Nederlandse regering heeft meegewerkt, en die voorschriften onderscheidenlijk regelingen desgevraagd door de belanghebbende zijn overgelegd ten behoeve van de met het toezicht ter zake belaste autoriteit;

d. voor zover, bij gebreke van voorschriften of regelingen als bedoeld in a, b of c:

– die waren, voor wat betreft samenstellingseisen die geen verband houden met de veiligheid of de deugdelijkheid, in het land van bestemming rechtmatig kunnen worden verhandeld;

– voor wat betreft het toevoegen van levensmiddelenadditieven, die toevoeging noodzakelijk is gezien de bijzondere klimatologische omstandigheden in het land van bestemming; of

– voor wat betreft voorschriften met betrekking tot aanduidingen en vermeldingen, die voorgeschreven aanduidingen en vermeldingen zijn gesteld in een taal die begrijpelijk moet worden geacht voor de gebruiker in het land van bestemming;

en de belanghebbende desgevraagd ten behoeve van de met het toezicht ter zake belaste autoriteit alle in zijn bezit zijnde gegevens overlegt, die van nut kunnen zijn voor een feitelijke beoordeling ter zake.

### Artikel 3

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

2. Dit besluit wordt aangehaald als: Warenwetbesluit Uitvoer van waren.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 1 juni 1993

Beatrix

De Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,  
H. J. Simons

Uitgegeven de *negenentwintigste* juni 1993

De Minister van Justitie,  
E. M. H. Hirsch Ballin

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 13 juli 1993, nr. 130

## NOTA VAN TOELICHTING

### ALGEMEEN

#### Aanleiding

De aanleiding voor de vaststelling van het onderhavige besluit is tweeledig. Enerzijds zijn er ontwikkelingen op internationaal gebied die tot precisering van de nationale regels ter zake van de export nopen, welke precisering overigens ook nadrukkelijk is gevraagd door de Staten-Generaal. Anderzijds is gebleken dat er meer duidelijkheid moet worden verschaft voor die gevallen waarbij (eveneens bij export) samenloop optreedt van de Warenwet (Stb. 1988, 360) met de Landbouwkwaliteitswet of andere wetgeving. Onderstaand wordt nader ingegaan op deze zaken.

#### *Internationale ontwikkelingen*

In 1979 is in internationaal verband overeenstemming bereikt over een ethische code inzake de internationale handel in levensmiddelen. Een en ander is vastgelegd in de «Code of Ethics for International Trade in Food» van de Codex Alimentarius Commission (CAC/RCP 20-1979).

Ook in ander internationaal kader (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) is ongeveer te zelfde tijd, in paragraaf 5 van document C (79)202 (Final) een Aanbeveling vastgesteld inzake de produktveiligheid van goederen voor consumenten in geval van uitvoer van gevaarlijke goederen.

Voorts is bij de behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van de Warenwet in de Tweede Kamer onder andere aan de orde gesteld het probleem van de uitvoer vanuit Nederland van ondeugdelijke, c.q. onveilige produkten. Die discussie is verwoord in een met algemene stemmen aanvaarde motie-Beinema c.s. (kamerstukken II, 1986-87, 17 495, nr. 34). In die motie werd de regering uitgenodigd «in het warenwettelijke toezicht op de gezondheid en veiligheid van waren evenredige aandacht te geven aan waren die voor export bestemd zijn, alsmede om het in het kader van de Warenwet inzake te exporteren waren gehanteerde ontheffings- en vrijstellingsbeleid kritisch te evalueren». De regering, bij monde van de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, heeft bij die gelegenheid de Kamer medegedeeld dat zij de uitspraak van de Kamer ter harte zal nemen, en daarbij benadrukt dat bij uitvoer van waren de criteria met betrekking tot veiligheid en volksgezondheid randvoorwaarden zijn voor een vrijstellingsbeleid terzake van warenwettelijke voorschriften. (Hand. II, blz. 76-3869).

Tenslotte is op 14 juni 1989 aanvaard Richtlijn 89/397/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 14 juni 1989 inzake de officiële controle op levensmiddelen (PbEG L 186). Naast het streven om de controle in de lidstaten te harmoniseren en doeltreffender te maken, is in die richtlijn ook uitdrukkelijk verwoord dat de controle op de voor uitvoer bestemde waren met dezelfde zorg moet geschieden als op die welke bestemd zijn voor afzet in de lid-staat van produktie.

#### *Samenloop met de Landbouwkwaliteitswet en andere wetgeving*

De wens tot duidelijkheid inzake het toepassingsgebied van de Landbouwkwaliteitswet bij uitvoer is eveneens reeds verwoord in genoemde regeling. In het kader van die wet zijn met betrekking tot bepaalde landbouwprodukten specifieke bepalingen van toepassing ten behoeve van de bevordering van de afzet buiten Nederland. Te denken

valt aan kaas, boter, zuigelingenvoeding en gedehydrateerde melkprodukten. Aangezien de Warenwet in beginsel betrekking heeft op alle in Nederland aanwezige waren, inclusief voor export bestemde waren, was het voor betrokkenen niet steeds duidelijk welke regeling op de uitvoer van toepassing was.

Tevens komt het voor dat krachtens andere wetten (bijvoorbeeld de Veewet en de Landbouwwet) eerdere specifieke regelen zijn vastgesteld, veelal ter uitvoering van EEG-richtlijnen, inzake voor uitvoer bestemde waren. Het onderhavige besluit (artikel 2, onder a en b) voorziet op dit punt in handhaving van de status quo. In dat opzicht hebben deze specifieke uitvoerregelingen dus voorrang op de Warenwet.

### **Advies Adviescommissie Warenwet**

In een uitvoerig advies heeft de Adviescommissie Warenwet onder meer een specifieke vraag aan de regering gesteld ter zake van de consequenties van het onderhavige besluit – en overigens ook van de geldende Uitvoervrijstelling (Warenwet) – voor de handhaving van het warenwettelijke regime, in combinatie met het onderhavige besluit, voor waren die voor uitvoer bestemd zijn. In zuiver juridisch opzicht is de onderhavige regeling liberaler dan het regime dat de laatste jaren voor regelingen krachtens de «oude» Warenwet gold; overigens moet worden erkend dat in de praktijk reeds in zeer beperkte mate warenwettelijk werd gecontroleerd op goederen die kennelijk voor uitvoer waren bestemd. Nu de Inspectie voor de Gezondheidsbescherming – in overeenstemming met Richtlijn 89/397/EEG – nadrukkelijk ook moet controleren of de voor uitvoer bestemde waren voldoen aan de geldende regels, is de regering ervan doordrongen dat bij de handhaving ter zake evenredige aandacht moet worden gegeven aan de voor het binnenland en de voor het buitenland bestemde waren. Ondanks de gewijzigde opzet en invulling van de wetgeving die op de Warenwet is en nog zal worden gebaseerd, in samenhang met een efficiëntere controle-aanpak van de Inspectie voor de Gezondheidsbescherming, namelijk relatief meer aandacht aan de productiefase en relatief minder aandacht aan de zuivere distributiefase, zal toch bezien moeten worden of de huidige personeelsbezetting van die dienst daartoe moet worden uitgebreid. Het moge duidelijk zijn dat met die iets andere benadering van de handhaving, de toerusting van de inspectie zich geleidelijk aan zal wijzigen in de richting van (nog) meer expertise zowel op het gebied van de productie van waren, als kennis van de vele productieprocessen. Vooralnog hoeft aan de handhaafbaarheid van dit besluit niet getwijfeld te worden, nu gezien de ontwikkelingen in de EG reeds geruime tijd een tendens aanwezig is de controle met name daar uit te voeren waar die het meest doelmatig is, namelijk in het land van productie. Ook de werkzaamheden van de IGB zijn hierdoor inmiddels beïnvloed.

Een ander punt waarvoor de Adviescommissie Warenwet aandacht vroeg, betrof de ervaring die in de praktijk moet worden opgedaan met betrekking tot de vraag hoeveel individuele ontheffingen zullen moeten worden verleend ondanks deze vrijstelling. Zij adviseerde te komen tot een rapportagesysteem, waaraan door alle betrokkenen zou moeten worden meegewerkt. De suggestie te komen tot een dergelijke evaluatie van de onderhavige nieuwe benadering van de uitvoeraspecten met betrekking tot de warenwetgeving, lijkt aantrekkelijk; de Inspectie voor de Gezondheidsbescherming zal hier haar medewerking zeker aan verlenen.

Het College van Voorzitters der (Hoofd-)produktschappen heeft erop gewezen dat producenten soms worden geconfronteerd met verzoeken om offertes uit te brengen voor levering van produkten aan organisaties in derde landen, waaronder staatshandelondernemingen, die zelf

bepaalde eisen stellen, terwijl er toch geen nationale wetgeving op dat gebied bestaat. Deze eisen kunnen afwijkend zijn van de Nederlandse wetgeving en van de Codexnormen, waardoor niet geëxporteerd zou kunnen worden tenzij er een toestemming is of wordt afgegeven. Aangezien snel op dergelijke aanvragen voor offertes moet worden gereageerd, dient de toestemmingsregeling ook zo snel te functioneren dat binnen een week een toestemming wordt afgegeven. Het College suggereert in verband hiermee de toestemmingen te doen afgeven door de regionale inspecteurs van de Gezondheidsbescherming. Met het oog op deze wens van het bedrijfsleven is gekozen voor een algemene regeling en is in het besluit aangegeven (artikel 2) in welke gevallen de krachtens de artikelen 4 tot en met 9 van de Warenwet gestelde voorschriften niet van toepassing zijn. Deze constructie houdt in dat het overheidstoezicht op de naleving van dit artikel alleen repressief zal plaatsvinden. Daarmee wordt aan de eigen verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven maximale ruimte gegeven en is in de uitvoering geen preventieve interventie van de Inspectie Gezondheidsbescherming vereist. Voor wat betreft de normen waaraan de naar derde landen te exporteren producten moeten voldoen, zij opgemerkt dat de lidstaten van de WHO en FAO die meewerken aan de Codex Alimentarius, gehouden zijn tot toepassing van de codexnormen waarmee zij hebben ingestemd, ook als deze niet in de nationale wetgeving zijn opgenomen. Dit houdt in dat wensen van organisaties in derde landen inzake een bepaalde samenstelling van een produkt, die niet voldoen aan codexnormen terzake, krachtens internationaal recht niet gehonoreerd kunnen worden; dit is geheel in overeenstemming met de eerder genoemde motie-Beinema c.s. Het voorgaande betekent dat aan het advies van eerdergenoemd College van Voorzitters in het onderhavige besluit maximale invulling is gegeven.

### **Strekking en grondslag van het besluit**

De werking van de Warenwet strekt zich in beginsel uit tot alle op Nederlands grondgebied aanwezige waren, dus inclusief die welke voor export zijn bestemd. Dat uitgangspunt kan problemen opleveren in geval waren bestemd zijn voor andere landen waar afwijkende voorschriften van toepassing zijn. Om dergelijke problemen te voorkomen moeten de desbetreffende Nederlandse voorschriften (onder stringente voorwaarden) buiten toepassing worden verklaard.

Het bovenstaande heeft reeds geresulteerd in genoemde Uitvoervrijstelling. In die regeling kon de benodigde duidelijkheid echter uitsluitend worden geschapen voor regelingen krachtens de «oude» Warenwet (Stb. 1935, 793). Het onderhavige besluit strekt ertoe eenzelfde regime te hanteren ten aanzien van de bij of krachtens de «nieuwe» Warenwet vastgestelde regelgeving.

In artikel 2 van dit besluit wordt bepaald onder welke voorwaarden voorschriften die zijn opgenomen in de krachtens de Warenwet vastgestelde en nog vast te stellen Warenwetregelingen, niet van toepassing zijn. Voor wat betreft de uitvoer naar een andere EEG-lid-staat is dit artikel uitsluitend van belang voor voorschriften die niet in EEG-verband geharmoniseerd zijn.

Nadrukkelijk zij gesteld dat dit besluit niet beoogt een verschil in toezicht tot stand te brengen, afhankelijk van de vraag of de betrokken waar bestemd is voor afzet in het binnenland dan wel voor uitvoer naar een andere lid-staat van de EEG of een derde land. Een kennelijk voor uitvoer bestemde waar wordt met dezelfde zorg gecontroleerd als die welke voor afzet in Nederland is bestemd, zoals ook is voorgeschreven bij Richtlijn 89/397/EEG. Om die reden komt het besluit dan ook niet in strijd met artikel 34 EEG-Verdrag, dat kwantitatieve uitvoerbepalingen

en alle maatregelen van gelijke werking tussen de EEG-lid-staten verbiedt. Het besluit bepaalt slechts welke wettelijke voorschriften van toepassing zijn op een kennelijk voor uitvoer bestemde waar, zodat strijdigheid ter zake vermeden kan worden en voor een ieder duidelijk is welke voorschriften gecontroleerd zullen worden.

## ARTIKELGEWIJS

In artikel 1 worden enkele begrippen omschreven welke in de volgende artikelen worden gehanteerd.

Onderdeel a geeft de reikwijdte van het besluit weer, namelijk alle waren die niet onder de werking van de «oude» Warenwet vallen. Voor die waren geldt immers reeds bovengenoemde vrijstellingsregeling, die overigens zowel voor wat betreft doel als strekking volstrekt identiek is met het onderhavige besluit. In onderdeel c is vastgelegd wat onder samenstelling moet worden verstaan. Onderscheid wordt daarbij gemaakt tussen kenmerkende ingrediënten en kenmerkende onderdelen van een waar. Indien het betreft een eet- of drinkwaar of een andere waar die op vergelijkbare wijze (mengen, roeren, e.d.) is bereid, zoals cosmetica, is het woord ingrediënten van toepassing. In andere gevallen moet het woord onderdelen worden gehanteerd. In het algemeen zal dat onderscheid geen problemen opleveren; in bijzondere gevallen kan wel van enige onduidelijkheid sprake zijn. Zo moet de verf waarmee bijvoorbeeld speelgoed is bestreken, als (kenmerkend) onderdeel van de waar worden beschouwd. Overigens zal een mogelijke onduidelijkheid met betrekking tot dat onderscheid geen complicerende factor behoeven te zijn bij de beantwoording van de essentiële vraag of het ingrediënt, c.q. het onderdeel, kenmerkend is voor de betrokken waar. Onder samenstelling wordt namelijk verstaan het geheel van kenmerkende ingrediënten, c.q. onderdelen van waren, die afzonderlijk of tezamen bepalend zijn voor de waarde van, of de appreciatie door de consument van het betrokken produkt. Niet hieronder vallen in elk geval hulpstoffen en ingrediënten die bijvoorbeeld dienen als vul- of draagstof. Ook het verpakkingsmateriaal zal in het algemeen niet als kenmerkend onderdeel worden beschouwd.

Artikel 2 vormt de kern van het besluit.

Op grond hiervan zijn de voorschriften, opgenomen in krachtens de artikelen 4 tot en met 9 van de Warenwet vastgestelde regels, slechts dan niet van toepassing op voor uitvoer bestemde waren, indien sprake is van één van de in dit artikel bedoelde situaties. Het moge duidelijk zijn dat voorschriften die betrekking hebben op samenstelling of uitvoering, en op aanduidingen of vermeldingen, hoofdzakelijk relevant zijn bij de verhandeling binnen het Nederlandse grondgebied. In het ontvangende land zullen voor dergelijke aspecten – alleen al voor wat betreft de te bezigen aanduidingen en de taal waarin zij gesteld zullen moeten zijn teneinde aan hun doel te kunnen beantwoorden – andere (of geen) specifieke voorschriften van toepassing zijn. De samenstelling van produkten zal vrijwel steeds aan aldaar geldende regels terzake van identiteit moeten voldoen. Voorschriften met betrekking tot deugdelijkheid en veiligheid betreffen echter bepalingen die in het algemeen, dus ook in het buitenland, aan waren gesteld kunnen worden, teneinde deze als deugdelijk of veilig te kunnen kwalificeren. Onder veiligheid worden begrepen alle eisen ten aanzien van veiligheid in engere zin (inclusief de aan- of afwezigheid van levensmiddelenadditieven in eet- en drinkwaren, bacteriologische normen, constructie-voorschriften of waarschuwingen) en van deugdelijkheid. Met deugdelijkheid wordt overigens niet alleen

gedoeld op de functionaliteit van het produkt, maar onder meer ook op de nutritionele samenstelling van eet- en drinkwaren.

In onderdeel a onderscheidenlijk onderdeel b is vastgelegd dat specifieke warenwettelijke voorschriften niet van toepassing zijn op voor uitvoer bestemde waren voor zover terzake tevens:

- specifieke voorschriften krachtens de Landbouwkwaliteitswet van toepassing zijn (onderdeel a);
- specifieke bepalingen zijn opgenomen in een drietal met name genoemde regelingen, die betrekking hebben op de uitvoer van vers vlees, vleesprodukten en vers pluimveevlees (onderdeel b).

Uiteraard blijven in die gevallen de op de overige aspecten van de waar betrekking hebbende warenwettelijke voorschriften, waarin genoemde wettelijke regelingen niet voorzien, onverminderd van kracht.

Onderdeel c noemt een tweetal omstandigheden waarin bovengenoemde warenwettelijke regels eveneens niet van toepassing zijn.

In de eerste plaats is zulks het geval wanneer voldaan is aan door het ontvangende land ter zake gestelde specifieke voorschriften, die doorgaans gesteld zullen zijn in de desbetreffende nationale wetgeving. Met name met betrekking tot deugdelijkheidsvoorschriften kan vanzelfsprekend niet worden verwacht dat in ieder land steeds bedoelde expliciete voorschriften voorhanden zijn. Vaak zullen slechts algemeen geformuleerde voorschriften van toepassing zijn. In dat geval zijn in principe de expliciete warenwettelijke voorschriften terzake van toepassing.

In de tweede plaats zijn de warenwettelijke regels niet van toepassing wanneer de betrokken waren ter zake ten minste voldoen aan in internationaal verband van overheidswege overeengekomen internationale regelingen, aan de totstandkoming waarvan Nederland heeft meegewerkt. Gedacht moet daarbij worden aan CEN-normen of Codex Alimentarius-standaarden.

Een belanghebbende die zich op dit onderdeel beroept, zal bovengenoemde bepalingen kennen. Uit hoofde van een efficiënt toezicht is de belanghebbende daarom gehouden die informatie desgevraagd over te leggen aan de met het toezicht belaste autoriteit.

Onderdeel d bepaalt dat krachtens de artikelen 4 tot en met 9 van de Warenwet gestelde voorschriften evenmin van toepassing zijn indien gevallen als onder a, b en c bedoeld zich niet voordoen, maar sprake is van één van de in dit onderdeel genoemde situaties. Ook hier rust op de belanghebbende uit hoofde van een efficiënt toezicht de plicht bepaalde in zijn bezit zijnde, relevante informatie, desgevraagd ter beschikking te stellen van de met het toezicht belaste autoriteit, opdat die daarmee rekening kan houden bij de beoordeling van de vraag of dit onderdeel in een bepaald geval toepassing kan vinden.

De eerste situatie is die waarin de wetgeving van het land van bestemming er niet aan in de weg staat dat Nederlandse fabrikanten bij het exporteren van waren voldoen aan specifieke verlangens in dat land van bestemming inzake de samenstelling van waren, voor zover geen afbreuk wordt gedaan aan warenwettelijke eisen die gesteld zijn met het oog op de veiligheid en deugdelijkheid van die waren.

De tweede situatie staat het toevoegen van meer of andere levensmiddelenadditieven toe dan krachtens de Warenwet mogelijk is, onder de voorwaarde dat die toevoeging noodzakelijk is gezien de bijzondere klimatologische omstandigheden in het land van bestemming. Te denken valt bijvoorbeeld aan de wenselijkheid van de aanwezigheid van anti-oxydanten in melkpoeder, bestemd voor gebruik in de tropen (namelijk tegen het ranzig worden).

De derde situatie maakt het mogelijk de krachtens de Warenwet voorgeschreven aanduidingen en vermeldingen te bezigen in een «vreemde» taal, die begrijpelijk is voor de consument in het land van bestemming.

Voor het geval dat het, naast de hierboven beschreven situaties, voorkomt dat het, gelet op de bestemming van de waren, gerechtvaardigd is dat eisen van de Warenwet niet van toepassing zijn, bevat artikel 16, tweede lid, van de Warenwet een voorziening om in dat geval ontheffing te verlenen.

De Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,  
H. J. Simons